

ševne hrane. Lavantinska škofija vedno šteje največ udov; dobro pazimo, da nas druge ne presežejo. Vsako leto veliko števil novih udov pristopi, da je vseh število že ogromno, kar je za nas Slovence hvalevredno!

Iz Mozirja. V nedeljo 2. t. m. napravil je naš krajni šolski svet igro (bob iz Kranja), spisano od dr. Jan. Bleiweis-a; potem je bila tombola, in na zadnje ples in petje. Izigrovala so se pri tomboli, v domači, dekliški šoli izdelana ročna dela — in drugi darovi.

Jako dobro se je vršila igra, katere vodja sta bila naša č. g. učitelja. Izvrstno so jima pomagali g. Drozg, gospa Lipoldova in pa gospa Blaš-kinja. Da jih je to veliko truda stalo, vem da vsaki rad priznava, ker so se vsi še le prvokrat s tem ukvarjali. Čisti dohodek se je obrnil v podporo ubogim učencem. Pač blag namen in blago delo naših rodoljubov, da se hočejo toliko truditi za našo mladino.

Iz Gradca. (Glas do preč. duhovništva). Gospod Dr. R. Peinlich, ravnatelj I. državne gimnazije v Gradcu spisuje pregled kužnih časov (Pestperioden) celega Štajera, ter po tej poti prosi, naj bi ga prečastni duhovniki Slovenskega Štajera v tem podpirali, pošiljajé mu v kratkem času dotične podatke iz župnih pisem ali spomenikov, tedaj o času, številu, spolu, dobi ali starosti bolnikov in umrlih (kolikor se daje razločevati); zraven pak tudi, kakih se je narod posluževal zdravit! Kar se tiče besed, najbolje bi bilo prepisati v izvirnem jeziku. J. Macun

Iz Rogatca. (Vinska letina) bila je lani pri nas dobra; ali cena se vinu sem od branja nikamor neče pomeknoti. Polovnjak vina se lahko dobi za 21—25 fl. Vino ni slabo, grozdje je bilo popolnem zrelo. Naši vinorejci so marljivi in sicer po svoji starodavni šegi — vendar razumni; zlasti pa radi segajo po trsnih sortah, ki obilo rodijo. Zemlja kaže veliko trdega pešnatoga kamna, iz katerega izdelujejo bruse. Pri nas nikdo vina dolgo ne brani; vsak gleda, da ga brž v denar spravi. Lani je k nam prišlo več mariborskih vinskih tržcev, ki so mnogo vina pokupili. Pri-poveduje se nam, da so potem po nam neznanih kletarskih pomočkih kmalu iz njega vedeli napraviti 4 leta staro vino in ga čez Trst v Ameriko drago prodali!

Iz Zemon. Predragi Slov. Gospodar, sprejmi naslednje žalostne vrstice! Na novega leta večer so naši fanti po stari šegi hodili koledvat in pri vseh bišah so jim dali: klobas, orehov, jabelk itd. le pri eni hiši niso dobili. To pa je nekega brusta tako razdražilo, da je gospodarja drugi dan od sv. meš gredočega napadel in z britvo (popkarco) v rebra zabodel. Ljudje so bili vsled te hudobije tako razkačeni, da bi hudodelnika bili skoro kamnjali, da ga nebi nekdo obranil. Poznej pa je prišel v vas z dvocevnim samokresom in je razsajal, kakor da bi bil obseden in sploh razbija,

da se ga vse boji; in vendar ga naša Bistriška sodnija ne preme. Pred nekaj leti je ravno ta hrust nekega fanta z dvocevko hudo po glavi zdelal. Pri obravnavi pa mu je sodnik samokres mirno dal nazaj. Ko je dnes zagledal ranjenca, je djal, da se je morebiti sam na kakem plotu odril in da morajo priče pred njega priti, sicer ga spusti. Res čudno je, kako da se s takimi hudodelniki tako mehko postopa, mnogo ljudi, cela vas pa zavolj njega v nevarnosti pušča! Naposled bodo ljudje prisiljeni, da si bodo sami pravico delali in take izvrške — pobijali. — Še bi imel o našem zdravniku nekoliko spregovoriti. Županija mu je plačo za 50 fl. povišala, pa malo kdo ga zakliče k sebi, ker ima silno velike: „takse“. Naš ranjenec je po njega zastoj pošiljal, ker je imel železnico oskrbovati. Dvema gospodoma se ne more služiti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naši avstrijski ministri so bodili v Budapešt na posvetovanje z Magjari. Po 5 dnevnem delovanju so se vrnoli pobiti na Dunaj nazaj. Ničesar niso opravili in bati se je, da so se Magjarom popolnem udali — homo tedaj menda skoro magjarske bankovce videli in še marsikaj več — magjarskega. — Državni zbor je zopet začel zborovati in naš g. Seidl si res ni upal pri razpravi zastran rekrutov govoriti, čeravno je bil, kakor druga leta, izvoljen za poročevalca. Mesto njega je poročal grof Dubsy. G. Seidl tedaj vendar nekoliko čuti, kako sramotno da je zavolj Brandstetterja omazan, ker se ga že dunajski liberalci sramujejo! Advokatov in uradnikov dobivljamo vedno več. Tako štejemo samo na Dunaju 482 advokatov in v vseh izvanogerskih deželah 27,500 uradnikov. Služečih oficirjev imamo na kopnem 1 maršala, 22 feldzeugmeistrov, 71 feldmaršalajntantov, 114 general-majorov in 292 obristov ali polkovnikov; na morju pa 1 admiral, 1 vice admiral, 5 kontre-admiralov in 17 velikih brodovskih kapitanov na 11 ladjah oklopnih in 66 manjših ladjah. — Minister Stremajer je ravnateljem na gimnazijah in realkah ukazati dal, naj ne zahtevajo od učencev in učiteljev preveč in naj po letu s podukom začnejo ob 7. ali 8. uri zjutraj in ne pred 3. uro večerka. Sicer pa se nam konservativcem vsa sedanja šolska uprava ne dopade, ker širi liberalstvo in nemštvo, po naših mislih na največjo škodo Avstriji. V Galiskem so nekega Juda morali prejeti in zapreti, ker je uboge kmetske ljudi neusmiljeno odiral; našli so za 70,000 gld. menje ali vekselnov in celo hišo, tudi v posteljah in blazinah, vse polno srebra in zlata. Tudi krme zmanjkuje ondi čedalje bolj; 30,000 konjev je že lakote padlo! Od vlade pa ni nič brati po novinah, da bi se kaj gibala ubogim prebivalcem na pomoč, in če baje listi o tem proostro pišejo, so kmalu — konfiscirani. —

Vnanje države. Prusi so se liberalcev in kulturne borbe zoper katoliško Cerkvo baje že nekoliko navolili. Novine pišejo, da Bismark skuša s papežem mir napraviti. Mogoče, a verjetno še ni. Menda hoče svoj namen, katoliško Cerkvo na Nemškem zatreti, po menje surovi in siloviti poti doseči. Na Francoskem je zdaj huda volilna borba, vendar se kaže, da bodo zmagali kouservativci. Laški ministri se kažejo jako prestrašeni, ker so morali pred državnim zborom obstati, da je dežela 12,000 milijonov lir dolžna, zlasti Judu Rothschildu. Rop cerkvenega premoženja tedaj Lahom ni pomagal. V Belgiji so se delavci rudarji na tisoče vzdiguili zoper fabrikante. Ali jih je vojska, takoj tje poslana, že pomirila, to še ni znano. Po velikem delu Evrope, zlasti na Ruskem, Avstriji, Nemškem in Francozkem je zapadel velik sneg, ki je mnogo železnic zaprl. V Gališkem je eden vlak za 36 ur v snegu obtičal.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

V nesrečni bitki pri Nikišču je Peko Pavlovič zgubil 600 hrabrih junakov. Tudi drugega vojskovodjo Lazarja Sošico je dohitela nesreča. Po lažnjivih, od Turkov podmitanih ogleduhih se je dal proti mestu Mostaru izvabiti s 2800 junaki, a nenadoma je bil obkoljen od 5000 Turkov. Začelo se je strahovito klanje. Kristijanov je mnogo padlo in le izrednej hrabrosti vstašev se je posrečilo s Sošicem prebiti se v Krstac. — Pri Ravnini na Uni je pop Karan Turke premagal in jim več vesi požgal. Turški novi poveljnik Aali-paša hoče Hercegovince sedaj iz dobra pomiriti in jim dela velike obljube, katerim pa nihče ne veruje. Ob enem se Turki grozijo Črnogorcem, Srbiji in tudi nam Avstrijancem in ni zelo nemogoče, da nas predrzna ošabnost Turkov še na vojsko prisili. Črnogorski vojni minister se sedaj mudi na Dunaju. Srbi hočejo svojega kneza pregnati, če jim ne dovoli na spomlad vojske zoper Turka, ki ob mejah srbskih vedno več divjih Čerkesov zbirajo, kateri grozno razbijajo kot pravi azijski, mohamedanski divjaki. Kristijane na Turškem čaka tegaj še mnogo stisk in trpljenja!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXIII.

Veličastna cerkva sv. Petra na Vatikanu v Rimu ima več postranskih kapel, katere še si hočemo nagledati. Začnimo pri zazidanih sv. vratih na desnem! Hitro pa opomnim, da vsega ne bom popisoval; kdor bi hotel vse važnosti naštetih in razložiti, ta bi se moral znanosti iz druge sklede najesti, kakor jaz. V prvi kapeli najdemo mojstersko delo, marmornato podobo Marije s Sinom na krilu. Od ondot na desno skozi železno zagrajo zapazimo steber, na kterega se je neki Sin

božji, nebeški učnik, naslonil, kedar je v Jeruzalemskem tempelnu poslušalcem razlagal večne reznice. Ne smemo pregledati kapele, kjer ima Najsvetejši svoje prebivališče. Tabernakel je krasno izdelan iz pozlačenega bronu v podobi hiše božje. Slike nad in pri altarjih so večjidel sami mozaiki. Izvrstno so izdelane; gledavcu se zdi, da so žive! Dalje naprej med kapelami je ena, kjer se shranujeta 2 stebra iz Jeruzalemskega tempelna; tukaj umrlega papeža na oder položijo. Zdaj pridemo do kapele, namreč na desni strani, kjer se je občni cerkveni zbor začel 8. grudnia 1869. V njo se ne more in ne vidi, vendar iz kuple zagleda oko, če dobro sveti, altar, klopi in drugo znotranjo opravo.

V poslednjem oddelku bazilike je altar posvečen blaženi Devici Mariji in nad njim stojijo po strani silne velikosti podobe 4 cerkvenih očetov: sv. Avgustina, Ambrozija, Atanazija in Kriostoma, ki nosijo bronast stol, v kterega je zaklenjen drug stol, ki je po sporočilu nekdanj sv. Petru pri duhovnih opravilih za sedež služil. Jevgo mesto je nekdanj bilo v cerkvi sv. Pudencijane, zato se misli, da je bil kedaj last očetu svetnice, ki je sv. Petra ob viharju preganjanja v svojem hramu na tibem skrival. Stol je iz lesa, nekoliko okinčan s pozlačenim bronom.

Na levi strani bazilike — obrnjene proti izhodu — še hočemo ogledati korarsko kapelo, kjer korarji in drugi tukajšni duhovniki vsakdanje molitve opravljajo. Pod altarjem počiva slaviti cerkveni govornik sv. Jancz Zlatoust ali Kriostom.

Tukaj v kapeli na vzvišanem prostoru zagledamo kamnato rako; v njo se položi truplo mrtvega papeža, in tam ostane, dokler naslednik ne umerje, potem še se le prenese na mesto, kjer si je rajniki svoj grob izvolil. Gregor XVI. prednik sedanjega papeža že od l. 1846. čaka na svoj stalni grob; Pij IX. ga na jezo svojih sovražnikov tako dolgo ne rešijo. Slednja kapela na levi strani, ako se gre proti vratam, je krstna kapela; krstni kamen je izvrstno delo; krasna podoba nad njim predstavlja krst Kristusov v potoku Jordanu.

(Nastavek prihodnjič.)

Smešničar 3. Nek zabavljicev je moža iz Švabskega prašal: ali je res, da ljudje na Švabskem še komaj s štiridesetim letom pametni postanejo? Ta odgovori: tako se pravi; pa glej, tudi še takrat morajo na tenko paziti na den, uro in minuto; ker, ako to zamudijo, potem ravno tako neumni ostanejo, kakor si — ti. L. H.

Prošnja.

Podpisani je zbral in vredil Slomšekove pesmi in jih ravno pripravlja za natis. Kar je tiskanih v Drobntinah v Abacelnju, v Mnemosynonu, v Sv. opravilu za šolarje, v Šoli veseli lepoga petja, v kršč. devištvu, v Življenja srečnem